

กระทรวงศึกษาธิการไทย เร่งผลักดันแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษาของ

กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมเอสดี อเวนิว กรุงเทพฯ โดยร่วมมือกับองค์กรหลัก และ หน่วยงานด้านการศึกษาของประเทศไทย อาทิ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน สำนักเลขาธิการองค์การซีมีโอ เป็นต้น โดยมีดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม และบรรยายพิเศษเรื่องแผนปฏิบัติการ ๕ ปี ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

นายไพศาล วิศาลาภรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.กล่าวรายงานเกี่ยวกับความเป็นมา และวัตถุประสงค์ในการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากมติของการประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียน สู่เป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็น ประธาน และที่ประชุมเห็นชอบในการกำหนดนโยบาย ๕ ประการ เพื่อให้การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพเยาวชนและประชาชนในการเตรียมความพร้อมเพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย นโยบายที่ ๑ การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน นโยบายที่ ๒ การพัฒนา

ศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน นโยบายที่ ๓ การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน นโยบายที่ ๔ การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และนโยบายที่ ๕ การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยการประชุมครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมการประชุมประมาณ ๖๐ คน

ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึงความสำคัญต่อการผนึกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการศึกษาในกรอบอาเซียนของประเทศไทย เพื่อร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ แผนระยะ ๑ ปี (ระหว่าง ปี ๒๕๕๓/๒๕๕๔) และแผนระยะ ๔ ปี (ระหว่างปี ๒๕๕๕/๒๕๕๘) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษา ๕ ด้าน ของกระทรวงศึกษาธิการสู่เป้าหมายการสร้างประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘ ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติ ตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียน สู่เป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ผู้แทนองค์กรหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความ

ตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘ พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้พร้อมเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนที่มีหนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ และหนึ่งประชาคม

นโยบายที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน **นโยบายที่ ๓** การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน เพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกของอาเซียน **นโยบายที่ ๔** การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสพการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน และ **นโยบายที่ ๕** การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

นายผ่านภพ ปลั่งประยูร ผู้แทนกรม
อาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
บรรยายเรื่อง ประชาคมอาเซียน ๒๕๕๘
: การศึกษาเข้มแข็ง ประชาคมที่มั่นคง
ได้กล่าวถึงอาเซียนซึ่งเป็นกลไกความ
ร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม
ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ปัจจุบันอาเซียน มีกรอบความ
ร่วมมือกับประเทศคู่เจรจา เช่น กรอบ

ความร่วมมือภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง หรือ ACMECS
กรอบความร่วมมืออาเซียนบวกสาม กรอบความร่วมมือเอเชียตะวันออก และอาเซียนกับประเทศคู่
เจรจาดังๆ เช่น อาเซียนและคณะมนตรีความร่วมมืออ่าวอาหรับ เป็นต้น การดำเนินงานของอาเซียนมี
เป้าหมาย เพื่อสร้างความแข็งแกร่งของการรวมตัวเป็นประชาคมเพื่อสร้างอำนาจการเจรจาต่อรอง และ
การเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันในภูมิภาค ภายใต้หลักการพื้นฐานของอาเซียน คือการไม่แทรกแซง
กิจการภายในของ แต่ละประเทศ การเคารพในอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน และ การ
แก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี ภายใต้กลไก ๓ เสาหลักของอาเซียน เพื่อขับเคลื่อนการก้าวสู่
ประชาคม ประกอบด้วย เสถียรภาพและความมั่นคง เสถียรภาพเศรษฐกิจ และเสถียรภาพสังคมและ
วัฒนธรรม

นอกจากนี้ อาเซียนยังให้ความสำคัญต่อ
ความเป็นกลางของอาเซียน หรือ ASEAN Centrality
ส่งเสริมการดำเนินการด้านการศึกษา และกิจกรรมที่
เน้นการมีส่วนร่วมของสังคม เช่น การแก้ไขปัญหา
สิ่งแวดล้อม การก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ยัง
ต้องเผชิญกับปัญหาท้าทายต่างๆ อาทิ ในส่วนที่
เกี่ยวข้องกับโครงสร้างสถาบันที่ยังไม่เข้มแข็ง การ
แข่งขันของมหาอำนาจที่ ช่วงชิงประโยชน์ต่อการดำเนินการในกรอบอาเซียน การขาดความ
ไว้วางใจเนื่องจากข้อขัดแย้งในประวัติศาสตร์ การแข่งขันเพื่อแย่งชิงทรัพยากร และตลาดการลงทุน
ตลอดจนความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา และระดับการพัฒนา เป็นต้น

การบรรยายเรื่อง อาเซียน ซีมีโอ : การพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน โดย ดร.ทินสรี ศิริโพธิ์

รองผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการซีมีโอ ได้กล่าวถึงบทบาทขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือซีมีโอ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม

เมื่อปี ๒๕๐๘ ปัจจุบันมีศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ เป็นกลไกการพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาค แบ่งเป็น ศูนย์ระดับภูมิภาคด้านการพัฒนาการศึกษาเทคโนโลยี ด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ และ

ด้านวิทยาศาสตร์ สุขภาพ การเกษตร และสิ่งแวดล้อม องค์การซีมีโอมีบทบาทสำคัญในการประสานงานความร่วมมือระหว่างประเทศในกลุ่มสมาชิก ผลักดันให้เกิดการแลกเปลี่ยนนโยบายและประสบการณ์ทางการศึกษา จัดอบรมบุคลากรทางการศึกษา การให้ทุน

เพื่อการพัฒนาบุคลากรการศึกษา การวิจัยและพัฒนา ปัจจุบัน

องค์การซีมีโอมีความร่วมมือกับอาเซียนในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

อาทิ การประชุมระดับปลัดกระทรวงศึกษาธิการและรัฐมนตรี

ศึกษาธิการที่จัดคู่ขนานระหว่างกัน การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน

โดยเฉพาะในโครงการการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การจัด

แผนปฏิบัติการ ๕ ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน และการดำเนินงานภายใต้เครือข่ายมหาวิทยาลัย

อาเซียน เป็นต้น

การชี้แจงการประชุมกลุ่มย่อย ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์

ที่ปรึกษาสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ได้กล่าวชี้แจง

ถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้าน

การศึกษา และการแบ่งกลุ่มเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ แบ่งเป็น

๓ กลุ่ม ดังนี้ **กลุ่มที่ ๑** ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล

ข่าวสาร และเจตคติที่เกี่ยวกับอาเซียน **กลุ่มที่ ๒** การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และ

ประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และประเด็น

นโยบายการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพเยาวชน และ**กลุ่มที่ ๓** เรื่อง การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา และการเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อ

รองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยการประชุมฯ ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหลักและ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินการ

การประชุมกลุ่มย่อย เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษา

กลุ่ม ๑ : การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และเจตคติที่เกี่ยวกับอาเซียน วิทยากรนำการประชุม

กลุ่ม ได้แก่ ดร.วรัญพพร แสงนภาพวร ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ สำนัก

เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้เข้าประชุมได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา นำเสนอโครงการฯ ดังนี้

๑. โครงการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้กับผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และประชาชนทั่วไป (ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘)

- จัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้ เช่น แผ่นพับ เว็บไซต์
- จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้ผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และประชาชนทั่วไป
- ประสานความร่วมมือกับส่วนงานอื่น ๆ ในการนำความรู้ไปเผยแพร่

๒. โครงการจัดอบรม ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาในกลุ่มอาเซียนให้กับผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ (ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘)

- อบรมฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาในกลุ่มอาเซียน

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นำเสนอโครงการ ดังนี้

๑. โครงการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน (ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร) (ปี ๒๕๕๓/๒๕๕๔)

- จัดอบรมให้กับผู้บริหารสถานศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๕๐ คน ระยะเวลาอบรม ๑๕ วัน

- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
- จัดศึกษาดูงาน

๒. โครงการเสวนาโต๊ะกลมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาในหัวข้อ “การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ครู นักเรียน สู่ประชาคมอาเซียน” เพื่อให้ผู้บริหารนำความรู้ที่ได้จากการเสวนานำไปถ่ายทอดและประยุกต์ใช้ในโรงเรียน เช่น การจัดสัปดาห์อาเซียน และมีการติดตามประเมินผลผู้บริหารสถานศึกษาหลังจบโครงการ (โครงการใหม่)

- จัดเสวนาโต๊ะกลมให้กับผู้บริหารสถานศึกษารุ่นละ ๒๕ คน
- ให้แต่ละโรงเรียนนำเสนอตัวอย่างโครงการของแต่ละโรงเรียน

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.

- การจัดการศึกษาตามแนวตะเข็บชายแดน (อุบลราชธานี ตราด ระนอง) โดยทำยุทธศาสตร์การศึกษา ระหว่างไทย-ลาว ไทย-พม่า และไทย-กัมพูชา และมีสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยงานประสาน (โครงการต่อเนื่อง)

กรมประชาสัมพันธ์

- โครงการประชาสัมพันธ์อาเซียน ให้กับเยาวชน และประชาชนทั่วไป (โครงการต่อเนื่อง)
 - ดำเนินการประชาสัมพันธ์เรื่องประชาคมอาเซียน ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ของการประชาสัมพันธ์ เช่น สปอตโทรทัศน์ สปอตวิทยุ ข่าวโทรทัศน์ ข่าววิทยุ
 - จัดสัมมนาสื่อมวลชนเพื่อให้ข้อมูลเรื่องประชาคมอาเซียน
 - จัดค่ายเยาวชนร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ
 - จัดทำหนังสือ “ประเทศไทยกับอาเซียน”
 - ตั้งตัวข่าวด้านอาเซียนให้หน่วยงานในสังกัดมาค้นคว้า

ข้อมูล

- ตั้งคณะทำงานด้านเนื้อหาอาเซียน

กระทรวงกลาโหม – มีการจัดตั้งกองอาเซียนที่สำนักนโยบายและแผนกลาโหม

๑. เผยแพร่ข้อมูลอาเซียนให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และผู้บังคับบัญชาระดับสูง รวมทั้งบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม
๒. เผยแพร่ข้อมูลอาเซียนผ่านทางทีวีช่อง ๕ วิทยุ เว็บไซต์ และหนังสือ
๓. จัดการประชุมระดับรัฐมนตรีกลาโหมและเจ้าหน้าที่อาวุโสในกรอบอาเซียนรวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับกิจการชายแดน
๔. เหล่าทัพจัดอบรมภาษาอังกฤษหลักสูตรเร่งรัด ระยะเวลาประมาณ ๓ เดือนให้แก่บุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่ได้รับทุนไปศึกษาในสายงานที่รับผิดชอบ ณ โรงเรียนของกระทรวงกลาโหมใน มิตรประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา

สมาคมอาเซียน-ประเทศไทย

- จัดทำจดหมายข่าวให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (ราย ๓ เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒) แจกจ่ายให้กับหน่วย ราชการ สถานศึกษา และประชาชนทั่วไป

ข้อเสนอแนะของกลุ่มที่ ๑

๑. เสนอให้มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ และบูรณาการการสร้างองค์ความรู้ และช่องทางการเผยแพร่ รวมทั้งติดตามประเมินผล สำหรับองค์ความรู้ที่จะเผยแพร่
 - ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ทั่วไป ประโยชน์ที่คนไทยกลุ่มต่าง ๆ ได้รับผลกระทบ และสิ่งที่ยังต้องการต่าง ๆ ได้ดำเนินการมาแล้ว
 - ภาษาเพื่อนบ้าน
 - ภาษาอาเซียน ภาษาอังกฤษ
 - ความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน
๒. เสนอให้มีหน่วยปฏิบัติระดับพื้นที่ และบุคคลที่รับผิดชอบ เช่น สถานศึกษาร่วมมือกับประชาสัมพันธ์จังหวัด
๓. เสนอให้บรรจุหลักสูตร/เรื่องเกี่ยวกับอาเซียนไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ
๔. เสนอให้การจัดทำแผนปฏิบัติการ แบ่งระยะเวลาเป็นระยะสั้น (๑ ปี) ระยะยาว (๕ปี) และรายปี

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ ดร.นันทนา คชเสนี ผู้อำนวยการบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอผลงานของกลุ่มที่ ๑ ดังนี้

- ควรมีการนำเสนอแผนการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในภาพรวม นอกเหนือจากการนำเสนอการรายงานกิจกรรมที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว
- ควรมีการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่ดำเนินงานด้านการศึกษาของประเทศไทย เพื่อให้มีการบูรณาการระหว่างกัน และมีผลสัมฤทธิ์ผลที่ชัดเจน และควรมีการวิเคราะห์นโยบายที่เป็นกรอบการดำเนินงานด้านการศึกษาในกรอบอาเซียนเพื่อเป็นฐานสำหรับการจัดทำยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยควรมีการจัดการประชุมเพื่อหารือระหว่างหน่วยงานเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ที่ได้ผลในภาพรวม

นายผ่านภพ ปลั่งประยูร ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงการสร้าง ความตระหนักเกี่ยวกับการเป็นประชาคมอาเซียน และบริบทของโลก และให้ความสำคัญต่อการสร้างความรับผิดชอบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ในการดำเนินงานด้านการศึกษาของประเทศไทย ควรร่วมมือระหว่างภาคประชาชนและภาคอุตสาหกรรม เพื่อรับทราบความต้องการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ด้วย นอกจากนี้ การจัดการศึกษาควรมีการศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์ของประเทศไทย รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนด้านการศึกษา เช่น ปฏิญญาชะอำ-หัวหินด้านการศึกษาเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน การจัดตั้งแผนงานการสร้างประชาคมวัฒนธรรมอาเซียน และบทบาทการศึกษาในการเสริมสร้างประชาคมอาเซียน ทั้ง ๓ เสาหลัก เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการแข่งขันของภูมิภาค การเสริมสร้างความแข็งแกร่งของอาเซียน การส่งเสริมเรื่องมนุษยชนให้อยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของแรงงาน ซึ่งล้วนเป็นประเด็นสำคัญของโลกปัจจุบันและอนาคต

ดร.ทินสรี ศิริโพธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการซีมีโอ ได้ให้ข้อเสนอแนะใน ๕ ประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑) ควรมีการเสนอการดำเนินกิจกรรมที่ต่อยอดการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงานที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว โดยควรนำกิจกรรมต่างๆ มาบูรณาการความร่วมมือระหว่างกัน

๒) ควรมีการประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน ในลักษณะร่วมทำงานเป็นทีม และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มนอกกรอบ

๓) ควรส่งเสริมการสร้าง ความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน ด้วยการกำหนดหัวข้อการดำเนินการร่วมกัน พร้อมทั้งได้ยกตัวอย่างเรื่องไม่ไฟ และข้าว ซึ่งหน่วยงานต่างๆ สามารถดำเนินการตามภารกิจของหน่วยงานที่แตกต่างกันไปได้ ภายใต้หัวข้อเดียวกัน

เช่น ในบริบทด้านวัฒนธรรม การศึกษาด้าน สภาพแวดล้อม เป็นต้น

๔) การเผยแพร่ความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนอาจใช้สื่อต่างๆที่มีความหลากหลายนอกเหนือจากสื่อโทรทัศน์ เช่น อาจนำเสนอในรูปแบบละครทางวิทยุในชุมชน การเผยแพร่เรื่องอาเซียนผ่าน facebook เป็นต้น

๕) ควรมีการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาของอาเซียน เป็นแผนระยะสั้น เช่นแผนระยะ ๑ ปี ระยะกลาง ๓ ปี และระยะยาว ๕ ปี

กลุ่มที่ ๒ นำเสนอประเด็นนโยบาย การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้ มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และประเด็นนโยบาย การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพเยาวชน

วิทยากรนำการประชุมกลุ่มย่อยได้แก่ นางสาวอุษณีย์ วัฒนพันธ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สรุปผลการประชุม ดังนี้

ผู้เข้าร่วมประชุมได้นำเสนอการแผนปฏิบัติการตามนโยบายข้างต้น ประกอบด้วย

มาตรการที่ ๑ การพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษ/และภาษาอาเซียน

- พัฒนาบุคลากร
- พัฒนาภาษาอาเซียนสำหรับครู/อาจารย์/ผู้สนใจ
- พัฒนานักเรียน นักศึกษา ตามหลักสูตรของสถานศึกษาและการอบรมระยะสั้นภาษาอังกฤษ/ ภาษาเพื่อนบ้านในอาเซียน
- โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาระหว่างประเทศ
- พัฒนาภาษาอังกฤษ/ภาษาอาเซียนเพื่อประชาชน

มาตรการที่ ๒ พัฒนาอาชีพ เทคโนโลยีและวิชาสำคัญๆ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ฯลฯ)

- การจัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษา
- พัฒนาวิชาชีพตำรวจเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน เช่น โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนตำรวจและครู อาจารย์ในประเทศอาเซียน
- พัฒนาวิชาชีพและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่นการบริการและกีฬา
- โครงการกำหนดมาตรฐานอาชีพ

มาตรการที่ ๓ การพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

- อบรมความรู้ด้านต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ เช่น ภาษาต่างประเทศ ภาวะผู้นำ การบริหารการเปลี่ยนแปลง
- ให้อำนาจการศึกษาแก่ครู

- แลกเปลี่ยนครูในประเทศอาเซียน

มาตรการที่ ๔ การพัฒนาศักยภาพการสร้างและใช้เทคโนโลยี

- การเรียนรู้ตามหลักสูตร
- อบรมเสริมศักยภาพด้าน ICT ให้ครู
- จัดหาอุปกรณ์ ICT ให้พร้อมเพื่อการใช้ทั้งระดับผู้เรียนและผู้ปฏิบัติงาน

มาตรการที่ ๕ การสร้างเครือข่าย

- โครงการประชุมสัมมนาด้านการศึกษาตลอดชีวิต ฯ เจ้าภาพ กศน

ประเด็นนโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชน (โครงการเพิ่มเติม)

- การจัดสัมมนาเรื่อง “Empowering Youth to take action on Global Warming”
- โครงการเรือเยาวชนเอเชียอาคเนย์
- โครงการมิตรภาพเยาวชนลุ่มแม่น้ำโขง
- โครงการค่ายนานาชาติและโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนอาเซียน
- โครงการ Youth Ambassadors (ยุวทูตความดี)
- Asean Schools Tour (Arts, Music, Roleplay)

นอกจากนี้ ยังได้ เสนอโครงการภายใต้นโยบายที่ ๓ ได้แก่ โครงการพิจารณากำหนดมาตรฐาน อาชีพรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานในกลุ่ม ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

และโครงการภายใต้นโยบายที่ ๔ โครงการ สัมมนาเรื่องภูมิภาคศึกษารองรับการเปิดเสรี ด้านการค้าบริการในประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน

นอกจากนี้ ที่ประชุมกลุ่มฯ ได้เสนอให้มีการ **ปรับชื่อแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการเป็นแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี ๒๕๕๘ ของประเทศไทย**

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอผลงานของกลุ่มที่ ๒ ดังนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.นันทนา คชเสนี เสนอให้การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เป็น วาระแห่งชาติ โดยให้หน่วยงานต่าง ๆ มาร่วมกันดำเนินการสร้างจิตสำนึก เตรียม

บุคลากร เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนอาเซียนจะได้รับ ต้องรู้เขารู้เรา เพื่อสร้างสันติภาพ และ พัฒนาเศรษฐกิจร่วมกัน ควรสร้างความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้นักเรียน นักศึกษา การทำยุทธศาสตร์อาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ ควรอ้างอิงจากแผน ๕ ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน และควรศึกษายุทธศาสตร์ของประเทศไทย ศักยภาพการศึกษาที่เป็นจุดเด่นของประเทศไทย ควรศึกษาเกี่ยวกับการไหลเวียนของแรงงาน และการพัฒนาทักษะแรงงาน ควรมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพของประชาชน โดยเฉพาะการเรียนรู้ภาษาเพื่อนบ้าน และภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ได้เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและกิจกรรม และควรมีการจัดการประชุมระหว่างหน่วยงานเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

นายผ่านภพ ปลั่งประยูร เสนอให้มีการดำเนินการร่วมกันของหน่วยงาน โดยในส่วนของสาขาสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน หน่วยงานต่างๆ ควรมีการประสานการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันในภาพรวม การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ควรอ้างอิงจากแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน รวมทั้งศึกษาจากแผนแม่บทการเชื่อมโยงของอาเซียน หรือ Master Plan of Connectivity นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ ทิศทางการพัฒนาประเทศไทย เช่น ปัจจุบัน ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

ดร. ทินสิริ ศิริโพธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการซีมีโอ เสนอให้การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีความสอดคล้องกับแผน ๕ ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน นอกจากนี้ ได้ยกตัวอย่างโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ของสถาบันพัฒนาผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรการศึกษาที่ได้ร่วมมือกับสำนักเลขาธิการซีมีโอ พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย การพัฒนาภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ และภาวะผู้นำ ซึ่งนับเป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาสถาบันฝึกอบรมในระดับชาติ เพื่อรองรับการฝึกอบรม

ให้แก่บุคลากรทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ ควรมีความร่วมมือกับสถาบันเครือข่ายในการฝึกอบรมภาษาอังกฤษให้แก่บุคลากร เช่น บริติช เคาน์ซิล เป็นต้น รวมทั้ง ภาษาเพื่อนบ้านในอาเซียน ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนอาเซียน นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงทักษะสำคัญสำหรับผู้บริหาร ได้แก่ การบริหารการ

เปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้บริหารฯ เตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รวมทั้งเสนอแนะให้มีการนำเครือข่ายเยาวชนที่เคยดำเนินการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การนำเสนอผลงานกลุ่มที่ ๓ เรื่อง การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

ผู้เข้าประชุมได้นำเสนอแผนปฏิบัติการ ดังนี้

๑. การแลกเปลี่ยน trainers/ trainees ด้านฝีมือแรงงานในภูมิภาค
๒. สร้างมาตรฐานฝีมือแรงงานร่วมกัน
๓. ดำเนินการร่วมกับสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดโครงการพัฒนาและแข่งขันทักษะวิชาชีพ อาเซียน
๔. การแลกเปลี่ยนข้อมูลแผนยุทธศาสตร์การศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
๕. ขยายโครงการพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา (SEA Teacher Competency) ไปยังการศึกษาระดับพื้นฐาน

นโยบายที่ ๔ การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

- การประชุมผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการอย่างไม่เป็นทางการ (retreat) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวทางการพัฒนากฎหมายในระดับภูมิภาคเพื่อรองรับการเปิดเสรีด้านการศึกษา

- การจัดทำวาระแห่งชาติด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยเฉพาะภาษา เพื่อรองรับการเปิดเสรีด้านการศึกษา การประชุมทำความเข้าใจระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้สังกัดกระทรวงฯ เพื่อพิจารณาหาที่ ความพร้อม และข้อจำกัดต่างๆ ในการเปิดเสรี
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของไทยในการเปิดเสรีการค้าและบริการภายใต้อาเซียน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- การพัฒนาภูมิทัศน์ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อรองรับการสร้างประชาคมอาเซียน
- การจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาตั้งแต่ระดับอนุบาล
- บรรจุหลักสูตรด้านสิ่งแวดล้อมในการศึกษาทุกระดับ
- การปรับวิสัยทัศน์ของแผนปฏิบัติการ ดังนี้

ข้อเสนอที่ ๑ การศึกษาไทยสามารถให้ความรู้และเสริมสร้างศักยภาพเยาวชนไทยและประชาชนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ และพร้อมก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

ข้อเสนอที่ ๒ การศึกษาไทยพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอที่ ๓ ทิศทางการศึกษาไทยมุ่งสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอที่ ๔ การศึกษาพัฒนาพลเมืองไทยก้าวไกลสู่ประชาคมอาเซียน

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะการนำเสนอแผนปฏิบัติการของกลุ่มที่ ๓ ดังนี้

รองศาสตราจารย์ ดร. นันทนา คชเสนี ผู้อำนวยการบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน เสนอให้มีการบรรจุเรื่องอาเซียนศึกษาในสถาบันอุดมศึกษารวมไว้ในแผนปฏิบัติการอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ นักศึกษาระดับอุดมศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาเซียน นอกจากนี้ ในเรื่องการเปิดเสรีการศึกษา ควรคำนึงถึงการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในการรองรับการเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน โดยคำนึงถึงแผนแม่บทความเชื่อมโยงในอาเซียนควบคู่ไปด้วย สำหรับสาขาที่เปิดสอน ควรคำนึงถึงสาขาความต้องการในอาเซียน และการเตรียมความพร้อมของการผลิตแรงงานไปปฏิบัติงานในอาเซียน รวมถึงการก้าวสู่ยุคผู้สูงอายุในปัจจุบัน ซึ่งสาขาพยาบาลกำลังเป็นความต้องการอย่างยิ่ง

นายผ่านภพ ปลั่งประยูร ผู้แทนกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ได้กล่าวถึงความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงพาณิชย์ในการเปิดเสรีการศึกษา และทำความเข้าใจสาขาการศึกษาที่ควรมีการเตรียมพร้อมและรองรับการเปิดเสรีการศึกษาดังกล่าว เช่น สาขาแพทยศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ควรให้ความสำคัญต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานที่เน้นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานมากกว่ากระบวนการดำเนินงาน

ดร.ทินสรี ศิริโพธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการซีมีโอ ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่ควรคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่นและภูมิภาค นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการเรียนรู้เรื่องภาษาเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในอาเซียน นอกจากนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน โดยอ้างอิงจากรายงานของ McKenzie ที่ระบุว่าการปรับสภาพแวดล้อมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

กลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับภูมิภาค

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

ธันวาคม ๒๕๕๓